

Doris Berglund, en kvinnlig skogsarbetare

Doris Berglunds gård ligger högt. Bergen som blånar mot horisonten i väster ligger i Jämtland och bortom den blå synranden i norr finns Dorotea i Lappland. Doris är idag Övras enda invånare. Hon räknar upp torp som har funnits i byn förr. Det blir tio stycken. Hon nämner också byar som det inte längre bor några människor i, Solberg, Tjärn och Söderå.

Doris morföräldrar köpte ett torp på Övra. Morfadern kom från ett av de ställen som nu är uttraderade. *Han var fattigmans onge i stuga på ofri grund.* När morföräldrarna bott några år i sitt nya hem, kom deras dotter Essy och lämnade sin tvååriga dotter Doris där. Essy var nyskild och måste ut och förtjäna sitt uppehälle. Att själv ta hand om barnet som ensamstående mor var i det närmaste omöjligt på den tiden. Doris blev kvar på gården. Hon kom sedan att bli något så ovanligt (för en kvinna, vill säga) som skogsarbetare.

Jag var på Sundsvalls barnsanatorium när jag var barn, i nio månader. På 40-talet, då var det hemskt många som hade tbc. Efter sanatorievistelsen ville jag fortsätta å gå sexan. Jag hade bara gått fem år i skolan, å jag ville ju gå det sjätte skolåret också. Då sa läkarn till mamma, jag ska tal om för er, vi skriver ut henne ur skolan. Å så sa han till mej, jag ska tala om för lilla fröken, att den som inte har någon hälsa behöver inga kunskaper.

Men hur lilla fröken skulle försörja sig, det fick hon räken ut själv! Jag börje som 16-åring att plantera å sen jag var 18 år har jag varit timmerhuggar. Då börje jag med morfar. Jag var två år med morfar, vi hadde ju lite skog. Å sen när jag var 21 år tog jag anställning hos SCA. Jag jobba åt SCA i 25 år. Så har jag jobbat åt Kronan å så har jag jobbat åt kommunen i två vintrar.

Vanlig till slut

Det fanns inge annet å välja. Jag ville ju stanna kvar å det fanns inga andra jobb att få, å ja trivdes ve. Åh, vad jag trivdes ve! Jag tyckte det var jätteroligt att va skogshuggar. Man hade friheten. Man hade ackord å man gjorde som man ville å så var det intressant

I vedboden finns ved för ett par år.

att se vad man kunne tjena. Det fanns duktiga arbetare å det fanns dom som var minner duktig. Jag tror jag törs säga, att jag låg nånstans mittemellan. Jag tyckte det var bätter med ackord. Man kunde göra korta daga å gå hem snabbt. Sen det vart slut på ackorden, då var det ju till att hålla arbetstid som är, oavsett vilket väder du har. Ja, jag trivdes ve ackord.

När jag börja, då var det svansen, bärkspaden å yxa. Då helbarkades all massaved. Jag högg å drog ihop, huggarbroschling heter det. Man tar reda på nåt ställe invid vägen å drar fram med dragsax, åt hästen. Jag var ensam kvinna då jag börja te hugg timmer. Då vi börja plantera å så, då hadde jag kvinnliga kolleger, men inte då jag högg timret, då var jag ensam tillsammans med bara män. Från början då var dom emot. Då jag klara det, inte var det bra! Men till slut vart jag så vanlig, så då var det bara å bita i det sura äppet å acceptera mig.

”Statsanställd” på Övra

Nu är Doris pensionär. Jag är inte född på den här gården, men jag har bodd här i nästan hela mitt liv. Det dagliga sällskapet är hönsen och katterna. Kelgris nummer ett är kattungen Melinda.

Jag är ju statsanställd sen många år tillbaka å nu tar jag det lite pö om pö. Inte arbetar jag fäll som då jag hade

ett yrke. Jag tar lite då jag får nå anfall av ärbetslust, ifall jag hinn dit, innan anfalle ha gått över. Å så tar jag hem det som går an att göra ve’n tå, småve’n, å hugg’en här. Jag tar det ju väldigt piano. Men det blir det lille det blir. Iblann bär jag, å ibland styr jag på skottkärren. Jag köpte en skoter en gång, men jag skynde mig å hädd bort den innan jag skulle ha brutit av ryggen. Jag tar inte ut timmer, inte numera. Jag har väl såld nån avverkning. Jag har plantera nu å så röj jag lite. Det är Nybäcksvägen, som jag håll på å röje just nu. Jag säger som Ture på Åkerbränna, jag fjaskes lite grann.

Nånting som vi är rik på, det är snö. Det är ett snörikt område. Stakkäpparna är uppsatta sen fjol vinter. Dom som inte ha vurti nerploge står kvar. Det blir mycket tå motion. Jag må nog säga att vedhuggninga är lättsamma-re än snöskottning.

Ur Ann Renströms ”Skogsbyar”. Boken finns att köpa på Sollefteå kommun, Länsmuseet och vissa bokhandlar.